

ภาพลวดลายดอกไม้งานเครื่องเคลือบลายครามสมัยราชวงศ์หมิง เพื่อการสร้างสรรค์
ลวดลายดอกไม้ใหม่ในเครื่องเคลือบลายคราม

**Research on the patterns of blue and white porcelain flowers in the Ming
Dynasty, in order to create blue and white works with new floral patterns**

**Linyao Cheng,
Fonthip Watthanasirin Rangitsawat and Sakesan Tanyapiron**
Burapha University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:sakesan@go.buu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ใช้ "การวิจัยลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามสมัยราชวงศ์หมิง" เป็นหัวข้อในการวิจัย เพื่อสร้างสรรค์ลวดลายดอกไม้ใหม่บนผลงานเครื่องเคลือบลายคราม โดยใช้วิธีการวิจัยแบบวรรณกรรม และวิธีการตรวจสอบแบบภาคสนาม วัตถุประสงค์การวิจัยได้แก่ : (1) เพื่อศึกษาเทคนิคการวาดภาพลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามจื๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หมิง (2) เพื่อศึกษาลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามของราชวงศ์หมิง (3) เพื่อสร้างสรรค์ลวดลายดอกไม้ใหม่ในเครื่องเคลือบลายครามและสร้างสรรค์ชิ้นงานเครื่องลายครามใหม่ วิธีการวิจัยคือ การวิเคราะห์วรรณกรรมและการสำรวจภาคสนาม ผลการวิจัยได้แก่ : (1) เทคนิคการวาดภาพดอกไม้หลักของเครื่องเคลือบลายครามจื๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หมิง ได้แก่ การวาดเส้น การแบ่งเส้น จุด การเก็บลำต้น และการปล่อยว่าง (2) ลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามในเมืองจื๋อเจิ้น สมัยราชวงศ์หมิง มีอัตลักษณ์ด้วยสไตล์ที่เป็นธรรมชาติ และการวางเค้าโครงของลวดลายให้ความสำคัญด้านความสมดุลและความกลมกลืน โดยลวดลายดอกไม้มีความหมายอันเป็นมงคลที่หลากหลาย (3) ผสมผสานระหว่างศิลปะเครื่องเคลือบลายครามแบบดั้งเดิมของจีนกับศิลปะร่วมสมัย ตอนที่ออกแบบลวดลายเครื่องเคลือบลายครามแบบใหม่ ให้น้องค์ประกอบดอกไม้แบบดั้งเดิมผสมผสานกับสุนทรียภาพสมัยใหม่ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานลวดลายดอกไม้ใหม่ของเครื่องเคลือบลายคราม

คำสำคัญ: ราชวงศ์หมิง; เครื่องเคลือบลายคราม; ลวดลายดอกไม้; ชิ้นงานลายคราม

* วันที่รับบทความ : 16 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่แก้ไขบทความ 16 พฤษภาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 17 พฤษภาคม 2567

Received: February 16 2024; Revised: May 16 2024; Accepted: May 17 2024

Abstract

This research takes "Research on Flower Patterns of Blue and White Porcelain in the Ming Dynasty" for research and create blue and white porcelain with new floral patterns. Through the literature research method and field investigation method, the research purposes are: (1) To study the flower painting techniques of Jingdezhen blue and white porcelain in the Ming Dynasty. (2) To study the floral patterns of blue and white porcelain in the Ming Dynasty. (3) In order to create new blue and white flower patterns and new blue and white porcelain works. The research methods are literature analysis and field investigation.

The results show: (1) The flower painting techniques of Jingdezhen blue and white porcelain in the Ming Dynasty mainly include: line drawing, water separation, stippling, stem picking and white space. (2) The flower patterns of Jingdezhen blue and white porcelain in the Ming Dynasty are characterized by a naturalistic style. The pattern layout pays attention to balance and harmony, and the flower patterns have different meanings. (3) Integrate traditional Chinese blue and white porcelain art with contemporary art. When designing new blue and white porcelain patterns, combine traditional floral elements with modern aesthetics to create new blue and white floral pattern works.

Keywords: Ming Dynasty; blue and white porcelain; floral patterns; new blue and white porcelain patterns

บทนำ

Liu Shiyun (ปี ค.ศ.1999 : 47-51) กล่าวว่า เครื่องเคลือบลายครามถือเป็นงานเครื่องเคลือบที่โดดเด่นด้วยเอกลักษณ์ประจำชนชาติและเป็นงานมีชื่อเสียงที่สุดของจีน เครื่องเคลือบลายคราม คืองานเครื่องเคลือบที่ใช้ฟู่กันจุ่มรงควัตถุ “โคบอลต์” แล้ววาดเขียนลงบนผิวเครื่องเคลือบเนื้อเปล่า จากนั้นจึงนำชิ้นงานไปเผาในเตาอุณหภูมิสูงหนึ่งครั้ง กล่าวได้ว่าเครื่องเคลือบลายครามชิงฮวา คืองานเขียนสีได้เคลือบแบบจีนดั้งเดิมประเภทหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเสียงโดดเด่นเป็นอันดับต้น ๆ ในสี่เครื่องเคลือบเอกเลื่องชื่อของนครแห่งศิลปะเครื่องเคลือบจิ่งเต๋อเจิน การออกแบบรูปทรงของเครื่องเคลือบลายครามถือได้ว่างดงามล้ำเลิศ กอปรกับลวดลายประดับตกแต่งที่รุ่มรวยนัยแฝงทางศิลปวัฒนธรรม งานหัตถศิลป์เครื่องเคลือบประเภทดังกล่าวจึงเป็นที่ยกย่องและมีชื่อเสียงไปทั่วโลกมาตั้งแต่สมัยโบราณ และในฐานะไข่มุกแห่งศิลปะอารยธรรมชนชาติจีนอันเปล่งประกาย ในหน้าประวัติศาสตร์ เครื่องเคลือบลายครามจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นสะพานเชื่อมการแลกเปลี่ยนทางศิลปวัฒนธรรมระหว่างตะวันออกและตะวันตกด้วยเช่นกัน

ราชวงศ์หมิงเป็นยุครุ่งเรืองของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบจีนในสมัยโบราณและยังเป็นยุคสมัยที่แสดงให้เห็นถึงทักษะงานฝีมือระดับสูงสุดของจีนในยุคสมัยนั้น Li Wei (ปี ค.ศ.2015 : 56-59) มีความเห็นว่าเครื่องเคลือบลายครามของราชวงศ์หมิงที่มีงานฝีมือประณีตการตกแต่งที่ซับซ้อนรูปร่างที่สวยงามความหมายทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและลักษณะอื่น ๆ ได้กลายเป็นตัวแทนของงานศิลปะจีนมากที่สุดซึ่งรูปแบบการตกแต่งส่วนใหญ่เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมและภูมิทัศน์ธรรมชาติ เช่นดอกไม้ตามฤดูกาล นกและสัตว์ ภูมิทัศน์ ฯลฯ

รูปแบบส่วนใหญ่ใช้เทคนิคที่เรียบง่ายและสดใส เส้นเรียบ ลวดลายที่ซับซ้อนมีคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์สูงและเสน่ห์ทางศิลปะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเครื่องเคลือบลายครามที่ตกแต่งด้วยลวดลายดอกไม้ซึ่งต่างก็สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานระหว่างศิลปวัฒนธรรมจีนและตะวันตกจนค่อย ๆ ก่อเกิดเป็นสไตล์ศิลปะที่มีเอกลักษณ์แปลกใหม่ ภาพลวดลายดอกไม้ที่ตกแต่งบนงานเครื่องเคลือบลายครามถือเป็นหัวข้อสร้างสรรค์รูปแบบการตกแต่งที่สำคัญที่สุด และเป็นหัวข้อที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปวัฒนธรรมตะวันตกอย่างชัดเจนที่สุดในทางกลับกันแล้ว ภาพลวดลายดอกไม้ในสมัยราชวงศ์หมิงก็เป็นงานที่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยตะวันตกอย่างลึกซึ้งที่สุดเช่นกัน กล่าวได้ว่าภาพลวดลายดอกไม้บนงานเครื่องเคลือบลายครามคือสื่อสำคัญในการสืบสานและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมจีน รวมถึงเป็นสะพานเชื่อมเพื่อการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างจีนและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก

ด้วยเหตุนี้ การศึกษารูปแบบลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามจึงมีความสำคัญต่อการพิทักษ์รักษามรดกทางวัฒนธรรม เพื่อเป็นการปกป้อง และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่านี้มิให้ถูกกลืนเลือนหรือสูญหายไป Chen Ningliang (ปี ค.ศ.2021 : 22-24) มีความเห็นว่า กระบวนการผลิตเครื่องเคลือบลายครามมีเอกลักษณ์เฉพาะและซับซ้อน ผ่านการศึกษารูปแบบลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามทำให้เราสามารถสืบทอดและพัฒนาเทคนิคการผลิตเครื่องเคลือบดินเผาที่เกี่ยวข้อง และรักษาการมีอยู่ของงานฝีมือแบบดั้งเดิมโดยความสำคัญอยู่ที่สามารถช่วยให้ผู้คนได้ชื่นชมและเข้าใจความงามของศิลปะ ซึ่งจะยกระดับความงามและความสามารถในการชื่นชม พัฒนาการของลวดลายดอกไม้เครื่องเคลือบลายครามมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมจีนเป็นอย่างมาก การศึกษารูปแบบเหล่านี้ทำให้เราเข้าใจรูปแบบความงาม ขนบธรรมเนียมทางสังคม และความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินในยุคต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงที่สำคัญสำหรับการวิจัยทางประวัติศาสตร์ การศึกษาสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญเชิงบวกต่อการรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และทำให้ผู้คนเข้าใจวัฒนธรรมดั้งเดิมอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ศิลปะเครื่องเคลือบลายครามในยุคสมัยใหม่จำเป็นต้องได้รับการบูรณาการสู่ระบบศิลปะเครื่องเคลือบสมัยใหม่ เพื่อเปิดมุมมองขอบเขตองค์ความรู้ใหม่ในสาขาศิลปะร่วมสมัย Chen Yingjun (ปี ค.ศ.2020 : 71-73) เชื่อว่า ลวดลายดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายครามไม่สามารถเป็นได้แค่สัญลักษณ์แทนวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมประเภทหนึ่งเท่านั้น แต่ยังจำเป็นต้องพัฒนาและปรับตัวเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุนทรียภาพทางศิลปะและจิตวิญญาณของผู้คนในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การสร้างสรรค์ลวดลายดอกไม้รูปแบบใหม่บนเครื่องเคลือบลายครามนั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้สร้างสรรค์ที่มีความเชี่ยวชาญเทคนิคงานฝีมือแบบดั้งเดิมในระดับหนึ่ง รวมถึงความสามารถในการคิดค้นและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อีกด้วย

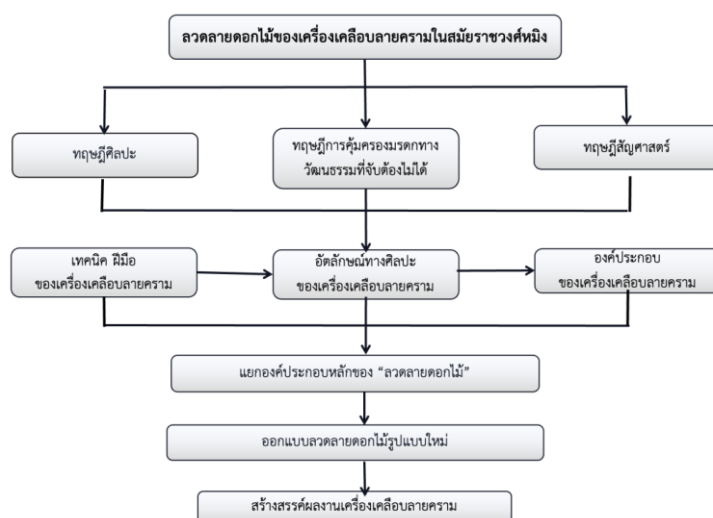
ดังนั้น จึงมีการสร้างงานศิลปะที่มีลวดลายดอกไม้เครื่องเคลือบลายครามใหม่ ไม่เพียงแต่เป็นการสืบสานและพัฒนาเทคนิคการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบลายครามที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเท่านั้น แต่ยังถือเป็นการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบลายครามที่โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์แบบสมัยใหม่และมีความร่วมสมัยมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ทั้งยังช่วยเพิ่มพูนกลิ่นอายตามกาลยุคสมัยและยกระดับสู่ความเป็นสากลให้แก่ผลงานตลอดจนการศึกษาค้นคว้าเชิงลึกเกี่ยวกับนัยแฝงทางศิลปะและหลักทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการองค์ความรู้ระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาเทคนิคการวาดภาพลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายจิงเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หมิง
- (2) เพื่อศึกษาลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามของราชวงศ์หมิง
- (3) เพื่อสร้างสรรค์ลวดลายดอกไม้ใหม่ในเครื่องเคลือบลายครามและสร้างสรรค์ชิ้นงานเครื่องลายครามใหม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิง โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีศิลปะ ทฤษฎีการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และทฤษฎีสุนทรียศาสตร์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ แหล่งกำเนิด งานฝีมือ และอัตลักษณ์ของเครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิง โดยวิเคราะห์ลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามโดยเฉพาะ และสรุปอัตลักษณ์ลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามจิงเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หมิง เพื่อสร้างผลงานเครื่องเคลือบลายครามด้วยลวดลายดอกไม้ใหม่ (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Linyao Cheng, 2023)

ระเบียบวิธีวิจัย

(1) การวิจัยทางเอกสาร : ดำเนินการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลเอกสารอ้างอิง บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ สื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ผ่านแหล่งข้อมูลห้องสมุด BUU ศูนย์ TCDC กรุงเทพฯ และแพลตฟอร์ม China National Knowledge Infrastructure (CNKI) เพื่อทำความเข้าใจภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ (รวมถึงภูมิหลังทางเศรษฐกิจ ภูมิหลังทางการเมือง ภูมิหลังทางวัฒนธรรม ฯลฯ) ที่เกี่ยวข้องกับลวดลายดอกไม้เครื่องเคลือบลายครามของราชวงศ์หมิงและชิง รวมถึงทฤษฎีทางศิลปะ แนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์ลวดลายดอกไม้ของจิ่งเต๋อเจิ้นในสมัยโบราณ รวบรวมภาพผลงานของ 2 ศิลปินผู้เชี่ยวชาญการเขียนสีภาพวาดลวดลายดอกไม้จากจิ่งเต๋อเจิ้น ประเทศจีน

(2) การวิจัยภาคสนาม

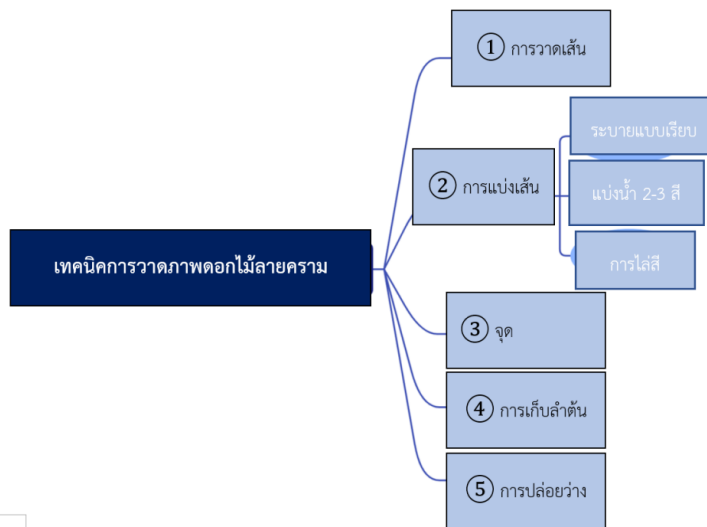
ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลภาพลวดลายดอกไม้บนงานเครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิง-ชิง ที่แตกต่างกันจำนวน 10-20 รูปแบบ ผ่านการลงพื้นที่ภาคสนามเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เครื่องเคลือบดินเผาประเทศจีน พิพิธภัณฑ์พิพิธภัณฑ์เตาเผาหลงอวี่เหยาเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นและสถาบันวิจัยทางโบราณคดีด้านศิลปะเครื่องเคลือบของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้น จากนั้นจึงเดินทางไปเยี่ยมชมสตูดิโอหัตถกรรมตัวแทนสตูดิโอผลิตเครื่องเคลือบลายครามของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นเพื่อสังเกตการณ์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์และเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ภาพลวดลายดอกไม้บนงานเครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิง

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยผ่านการสัมภาษณ์เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันของศิลปินและช่างฝีมือเครื่องเคลือบลายคราม เช่น การสัมภาษณ์ความคิดสร้างสรรค์และแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงวิธีการและเทคนิคการวาดเครื่องเคลือบลายครามที่พวกเขาถนัด ความยากลำบากในการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบลายคราม และข้อปฏิบัติที่ควรระวัง ฯลฯ ① กลุ่มประชากรเป้าหมายของการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ศิลปินผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ศิลปะการเขียนสีภาพลวดลายดอกไม้ลายคราม และ ศิลปินงานเขียนสีภาพลวดลายดอกไม้ลายคราม ② กำหนดจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ที่ 3-5 คน ③ รูปแบบการสัมภาษณ์: การสัมภาษณ์เชิงลึก และการอภิปรายกลุ่มย่อย

เทคนิคงานฝีมือการวาดภาพลวดลายดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายครามของเมืองจิ่งเต๋อเจิ้นในราชวงศ์หมิง

เครื่องเคลือบลายครามแบบดั้งเดิมเป็นเครื่องเคลือบดินเผาจีนแบบดั้งเดิมที่มีชื่อเสียง เป็นหลักฐานแห่งการผสมผสานของศิลปะและวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตก เป็นผลิตผลมาจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาอย่างยาวนานของชาวจีน และมีคุณูปการอันยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ Cheng Honglin (ปี ค.ศ. 2021 : 118-120) กล่าวว่า เครื่องเคลือบลายครามที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานนี้รูปแบบศิลปะของลวดลายดอกไม้บนผิวเครื่องเคลือบแสดงถึงลักษณะทางศิลปะและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของยุคสมัยต่างๆ

กระบวนการวาดภาพนี้มีเทคนิคอันลึกลับและละเอียดอ่อน ซึ่งผ่านประวัติศาสตร์ที่ยาวนานจนก่อตัวเป็นรูปแบบจีนที่เป็นเอกลักษณ์ ดังนั้น เพื่อเป็นการปกป้อง สืบทอด และสร้างสรรค์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของเครื่องเคลือบลายครามจึงมีความจำเป็นต้องจัดระเบียบเทคนิคการวาดภาพของดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายครามให้เป็นระบบ

รูปที่ 2 เทคนิคงานฝีมือการวาดภาพลวดลายดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายคราม (Linyao Cheng, 2023)

เทคนิคงานฝีมือการวาดภาพลวดลายดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายครามที่สำคัญ ได้แก่

① การวาดเส้น : หมายถึงการวาดโครงร่างของดอกไม้ด้วยพู่กัน แบ่งเป็นวาดเส้นเดี่ยวและวาดเส้นคู่ การวาดเส้นเป็นหนึ่งในเทคนิคพื้นฐานที่สุดในการตกแต่งเครื่องเคลือบลายคราม โดยจะใช้พู่กันที่มีความหนา-บางต่างกันเพื่อร่างเส้นที่ชัดเจนและพลิ้วไหว เพื่อวาดโครงร่างพื้นฐานของดอกไม้ เส้นเดี่ยวมีความเรียบง่ายและมีชีวิตชีวา ในขณะที่เส้นคู่มีความละเอียดกว่า ซึ่งสามารถเพิ่มความรู้สึกซับซ้อนและความเป็นสามมิติของลวดลายได้

② การแบ่งเส้น : การแยกน้ำสีน้ำเงินและสีขาวหมายถึงเทคนิคการวาดภาพที่แสดงระดับของวัตถุ โดยการควบคุมความหนาของปากกาและหมึก เทคนิคนี้เริ่มตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิงจนถึงราชวงศ์ชิง เติบโตของพู่กันและหมึกสีครามสามารถแบ่งออกเป็นมากกว่าห้าระดับ เทคนิคการแบ่งเส้นต้องการให้ศิลปินควบคุมการเปลี่ยนแปลงเฉดสีและการควบคุมปริมาณน้ำของเม็ดสีคราม เพื่อให้ได้ความชัดเจนทั้งในระยะไกลและใกล้ หลังจากสมัยราชวงศ์หมิง เทคนิคนี้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น สร้างทัศนียภาพที่หลากหลายผ่านเฉดสีครามที่มีความเข้ม-อ่อนแตกต่างกัน

③ จุด : เทคนิคนี้ส่วนใหญ่จะใช้ในการจัดแต่งดอกตูม หรือแสดงลวดลายของดอกไม้ประดับ ทำให้ภาพมีมิติและดูสมบูรณ์มากขึ้น การวาดภาพโดยใช้จุดไม่เพียงแต่เพิ่มความสมบูรณ์ของรายละเอียดของชิ้นงาน แต่ยังช่วยเพิ่มความน่าดึงดูดทางศิลปะของงานอีกด้วย

④ การเก็บลำต้น : หมายถึงการเอาวัสดุเครื่องเคลือบดินเผาออกด้วยมีดแกะสลัก กรีดเส้นสีขาวออกจากก้านดอกหรือใบ เทคนิคการเก็บลำต้นเกี่ยวข้องกับการแกะสลักวัตถุบิสครามและนำส่วนที่เกินออกเพื่อให้ก้านของดอกหรือใบปรากฏเป็นเส้นสีขาว ทำให้เกิดความรู้สึกโดดเด่นเป็นพิเศษ การใช้เทคนิคนี้ต้องใช้ความแม่นยำและทักษะขั้นสูงเป็นอย่างมาก

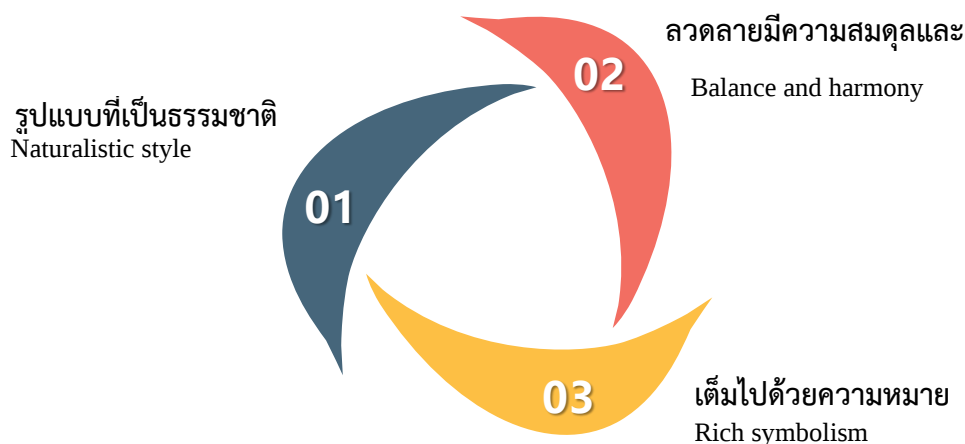
⑤ การปล่อยว่าง : การปล่อยว่างของลายครามหมายถึงการใช้สีครามเป็นสีพื้นหลังของรูปภาพ เทคนิคการลงสีโดยเว้นว่างรูปทรงดอกไม้ทั้งหมดไว้เพื่อเน้นส่วนหลักของดอกไม้ การปล่อยว่างเป็นเทคนิคทั่วไปในการวาดภาพแบบจีน การทิ้งส่วนที่ไม่มีสีไว้ในภาพด้วยความตั้งใจ จะทำให้เกิดความตัดกันอย่างชัดเจน เน้นวัตถุให้โดดเด่น และเพิ่มการแสดงออกทางศิลปะ ในภาพวาดเครื่องเคลือบลายคราม การปล่อยว่างไม่เพียงแต่สามารถเน้นลวดลายดอกไม้เท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความงามอันบริสุทธิ์และเรียบง่ายอีกด้วย

Fan Shuangmei (ปี ค.ศ. 2010 : 69-70) ให้ความเห็นว่า การใช้เทคนิคเหล่านี้ไม่เพียงสะท้อนถึงความงามโดยธรรมชาติของงานศิลปะเครื่องเคลือบลายครามเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงการแสวงหาและแสดงออกถึงความงามในวัฒนธรรมทางสังคมของราชวงศ์หมิงอีกด้วย ในการสร้างสรรค์เครื่องเคลือบลายครามสมัยใหม่ เทคนิคงานฝีมือแบบดั้งเดิมเหล่านี้ยังคงใช้กันอย่างแพร่หลายและผสมผสานกับแนวคิดการออกแบบสมัยใหม่ เกิดเป็นรูปแบบทางศิลปะและรูปแบบการแสดงออกใหม่ๆ โดยยังคงสืบทอดและพัฒนาารูปแบบศิลปะโบราณและวิถีตรงตามนี้ต่อไป

อัตลักษณ์ลวดลายดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายครามของเมืองจिंगเต๋อเจินในราชวงศ์หมิง

He Hong jie (ปีค.ศ. 2023 : 150-152) เครื่องเคลือบลายครามเป็นหนึ่งในเครื่องกระเบื้องเคลือบจีนโบราณซึ่งมีลายดอกไม้เป็นส่วนสำคัญลวดลายเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะมีคุณค่าด้านการประดับตกแต่งและคุณค่าด้านศิลปะเพียงเท่านั้นในขณะเดียวกันก็ยังมีคุณค่าและความหมายของวัฒนธรรมที่หลากหลาย ประการแรกลายดอกไม้สีครามเป็นคำชมเชยความงามของธรรมชาติ ในทฤษฎีศิลปะของจีนนั้นวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมในทฤษฎีศิลปะจีน วัฒนธรรมจีนเน้นการกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ลวดลายดอกไม้จึงเป็นหนึ่งใน การแสดงตามแบบฉบับ ลวดลายเหล่านี้มักเลือกดอกไม้ที่มีรูปลักษณ์สวยงามมาเป็นสัญลักษณ์ ประการที่สอง ลายดอกไม้สีครามยังสะท้อนถึงแนวคิดความงามแบบดั้งเดิมในวัฒนธรรมจีน แนวคิดความงามแบบจีนดั้งเดิมนั้นเน้นที่ความงามของความสมมาตร ความสมดุล และความกลมกลืน และลวดลายดอกไม้ ซึ่งมักจะ เป็นไปตามมาตรฐานความงามนี้ ตัวอย่างเช่น ในรูปแบบลวดลายของดอกไม้ รูปร่าง ขนาด ปริมาณ ฯลฯ ของดอกไม้ต้องได้รับการออกแบบและดูความเหมาะสมอย่างระมัดระวัง เพื่อให้เกิดความสมดุลและความลงตัว ของความรู้สึกสุนทรีย์โดยรวม นอกจากนี้ลายดอกไม้สีครามยังมีแฝงไปด้วยคุณค่าและความหมายของวัฒนธรรมจีนอีกด้วย

ลวดลายดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายครามของเมืองจिंगเต๋อเจินในราชวงศ์หมิงมีการแสดงถึงอัตลักษณ์แห่งยุคสมัย โดยมีลักษณะพิเศษที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

รูปที่ 3 อัตลักษณ์ลวดลายดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายครามของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นในราชวงศ์หมิง
(Linyao Cheng, 2023)

(1) รูปแบบที่เป็นธรรมชาติ

Wang Yi และ Shen Ling (ปีค.ศ. 2018 : 66) มีความเห็นว่า ลวดลายดอกไม้เครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิงส่วนใหญ่ใช้รูปแบบที่เป็นธรรมชาติ โดยมุ่งเน้นที่จะสะท้อนรูปทรงตามธรรมชาติของดอกไม้อย่างแท้จริง ลวดลายเหล่านี้มักมีความพิถีพิถัน โดยเน้นไปที่การวาดภาพบรรยายลักษณะการเจริญเติบโตของดอกไม้ที่โดดเด่น เช่น การโค้งงอของกิ่งและใบ รูปแบบดอกไม้บาน-ตูม เป็นต้น รวมถึงตั้งใจที่จะแสดงให้เห็นความสดใสและความงามตามธรรมชาติของดอกไม้

รูปแบบที่เป็นธรรมชาติของเครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิงถือเป็นการสืบทอดและพัฒนาการของการตกแต่งเครื่องเคลือบลายครามของราชวงศ์หยวน เหล่าศิลปินแสวงหาเทคนิคการแสดงออกที่เป็นธรรมชาติและ วาดรายละเอียด โดยมุ่งเน้นที่จะคว้าและทำเน้นย้ำความงดงามของธรรมชาติผ่านภาพวาดเครื่องเคลือบลายคราม ลวดลายดอกไม้รูปแบบนี้มีความใกล้เคียงกับธรรมชาติอย่างแท้จริง และยังคงมาพร้อมกับกลิ่นอายแห่งชีวิตและเสน่ห์ทางศิลปะอย่างเข้มข้น

(2) ลวดลายมีความสมดุลและกลมกลืน

การจัดวางลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิงเน้นความสมดุลและความกลมกลืน ในด้านรูปทรงและพื้นที่ว่างของเครื่องเคลือบดินเผา ช่างฝีมือจะออกแบบลวดลายดอกไม้ตามรูปทรงและขนาดของวัตถุ เพื่อให้ได้ลวดลายและรูปทรงที่เหมาะสม เทคนิคการจัดวางทั่วไป ได้แก่ ความสมมาตร การวนซ้ำ การจัดเรียงแบบสลับ ฯลฯ ซึ่งทำให้รูปแบบทั้งหมดแสดงออกถึงคุณสมบัติแต่ไม่แออัด และเป็นจังหวะแต่ไม่เสียความเป็นธรรมชาติไป

Wu Liang (ปีค.ศ. 2020 : 59-61) ให้ความเห็นว่า รูปแบบลวดลายของเครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิงได้รวบรวมหลักสุนทรียภาพแบบดั้งเดิมของศิลปะการตกแต่งของจีนโบราณ ซึ่งก็คือแนวคิดทางปรัชญาที่ว่าคือ "ความเป็นหนึ่งเดียวของธรรมชาติและมนุษย์". เมื่อออกแบบลวดลาย ช่างฝีมือจะปฏิบัติตามหลักการของความสมมาตรและความสมดุลอย่างเคร่งครัด ด้วยการจัดวางอย่างด้วยความตั้งใจ การตกแต่งเครื่องลายครามและรูปทรงของภาชนะจะช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้ได้สุนทรียศาสตร์ที่กลมกลืนและเป็นหนึ่งเดียว การออกแบบประเภทนี้ไม่เพียงแต่สะท้อนให้เห็นในภาชนะชิ้นเดียวเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงการประสานงานกับเครื่องใช้อื่นๆ โดยรวมด้วย

(3) เต็มไปด้วยความหมาย

Liu Daoguang (ปีค.ศ. 2014 : 80-83) เห็นว่า ลวดลายดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิงไม่ได้เป็นเพียงแค่การตกแต่งเท่านั้น พืชแต่ละชนิดล้วนมีความหมายที่ชัดเจน สะท้อนถึงคุณค่าและความเชื่อทางวัฒนธรรมของผู้คนในเวลานั้น. ตัวอย่างเช่น ดอกโบตั๋นเป็นตัวแทนของความมั่งคั่ง ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์ ดอกพลัมเป็นตัวแทนของความดีรู้ทัน ไม่ใช่เป็นสัญลักษณ์ของความซื่อสัตย์และความอ่อนน้อมถ่อมตน ลวดลายเหล่านี้ถูกส่งต่อไปยังรุ่นต่อๆ ไปผ่านทางเครื่องเคลือบลายคราม จนกลายเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม

ในวัฒนธรรมจีน พืชแต่ละชนิดล้วนมีความหมายเชิงสัญลักษณ์และความหมายเฉพาะเจาะจง Liu Zuying (ปีค.ศ.2023 : 22-23) เห็นว่า ลวดลายดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิงมักมีความหมายแสดงถึงความโชคดี ความมั่งคั่ง และความสุข ซึ่งสะท้อนถึงความปรารถนาและความเชื่อของผู้คน ตัวอย่างเช่น ดอกโบตั๋นซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรืองของชาติจีน มักใช้เพื่อสื่อถึงความมั่งคั่งและความเจริญรุ่งเรือง ดอกบัว ที่สามารถโผล่ออกมาจากโคลนโดยไม่เปื้อนสี จึงเป็นสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์และความสูงส่ง ดอกพลัมเพียงเพราะว่าบานเพียงลำพังในฤดูหนาวจึงถือเป็นสัญลักษณ์ที่แข็งแกร่งและเด็ดเดี่ยว

ลักษณะที่โดดเด่นเหล่านี้รวมกันเป็นรูปแบบศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องเคลือบลายครามในสมัยราชวงศ์หมิงซึ่งสะท้อนถึงความนิยมทางสุนทรียและคุณค่าของวัฒนธรรมทางสังคมในขณะนั้น Zhang Baoqing และ Zheng Xiang (ปีค.ศ.2023 : 124-128) ชี้ให้เห็นว่าเครื่องเคลือบลายครามของจีนแต่ก่อนในสมัยราชวงศ์หมิงไม่เพียงแต่ครองตำแหน่งสำคัญในประวัติศาสตร์ของศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาจีนแบบดั้งเดิม แต่ยังมีผลกระทบที่ความลึกซึ้งและยาวนานต่อศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาโลกอีกด้วย

การผสมผสานระหว่างศิลปะเครื่องเคลือบลายครามของจีนดั้งเดิมและศิลปะร่วมสมัย

Han Jiang (ปีค.ศ.2020 : 122-123) เห็นว่า การผสมผสานระหว่างศิลปะเครื่องเคลือบลายครามของจีนดั้งเดิมและศิลปะร่วมสมัยเป็นหัวข้อการวิจัยศิลปะเชิงสำรวจที่ล้ำลึกและสร้างสรรค์ ในฐานะตัวแทนของศิลปะเครื่องเคลือบลายครามแบบดั้งเดิม คุณค่าทางศิลปะของเครื่องเคลือบลายครามสะท้อนผ่านสี่เคลือบอันเป็นเอกลักษณ์ ให้เห็นภาพวาดอันวิจิตรงดงาม และมรดกทางวัฒนธรรมอันลึกซึ้ง ศิลปะร่วมสมัยเน้นการแสดงออกของแต่ละบุคคล ความคิดสร้างสรรค์ และการบูรณาการข้ามพรมแดน เพื่อให้มุมมองและเทคนิคการแสดงออกใหม่ๆ สำหรับการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคสมัยใหม่ของเครื่องเคลือบลายคราม ศิลปินพยายามผสมผสานแนวคิดการออกแบบสมัยใหม่ วัสดุใหม่ และเทคโนโลยีใหม่รวมเข้ากับเทคนิคงานฝีมือเครื่องเคลือบลายครามแบบดั้งเดิม เพื่อสร้างผลงานที่มีเสน่ห์แบบดั้งเดิมแต่มีสุนทรียภาพสมัยใหม่

กลยุทธ์ที่สำคัญสำหรับแนวปฏิบัติเพื่อการบูรณาการประกอบด้วย: นวัตกรรมการออกแบบ ความหลากหลายของหัวข้อ การบูรณาการเทคนิควิธี ความร่วมมือข้ามพรมแดน และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การบูรณาการศิลปะเครื่องเคลือบลายครามเข้ากับศิลปะร่วมสมัยไม่เพียงแต่ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมของงานฝีมือแบบดั้งเดิม แต่ยังศิลปะร่วมสมัยยังเสนอวัสดุใหม่และแหล่งที่มาของแรงบันดาลใจ เพื่อเป็นการเปิดเวทีเสวนาศิลปะข้ามวัฒนธรรมและข้ามยุคสมัย

รูปที่ 4 ผู้ศึกษาวิจัยนี้ Linyao cheng ถ่ายวิดีโอสารคดีเกี่ยวกับกระบวนการผลิตเครื่องเคลือบลายครามให้แก่องค์กร CCTV (Linyao Cheng, 2023)

ผู้วิจัย Linyao Cheng ได้อุทิศตนให้กับการสร้างสรรคและการวิจัยเครื่องเคลือบลายครามเป็นระยะเวลาหลายปี จนได้รับรางวัลกิตติมศักดิ์ "ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคอุตสาหกรรมเบาแห่งชาติ" นอกจากนี้เขายังถ่ายทำภาพยนตร์สารคดีเกี่ยวกับกระบวนการผลิตเครื่องเคลือบลายคราม สำหรับสถานีโทรทัศน์กลางของจีน (รูปที่ 3-2)

ผู้วิจัยได้เลือกสัมภาษณ์ศิลปินเครื่องเคลือบลายครามและผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของเครื่องเคลือบลายครามรวมทั้งหมด 4 คน ผู้วิจัยพบผู้ให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้ผ่านทางอินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดีย และสมาคมมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของจิงเต๋อเจิ้น ได้แก่ Cheng Jianping ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและงานฝีมือของมณฑลเจียงซี, Gan Daofu ศิลปินเครื่องเคลือบลายครามมืออาชีพ, Zeliha Ertugrul ศิลปินหญิงเครื่องเคลือบสีลายครามของตุรกี และ Jaume Ribalta ศิลปินชาวสเปน

รูปที่ 5 ผู้ศึกษาวิจัยนี้ Linyao cheng ถ่ายภาพร่วมกับผู้ถูกสัมภาษณ์ (Linyao Cheng, 2023)

หลังจากจบการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมมาอย่างละเอียดและรอบคอบ โดยสังเกตข้อมูลที่สำคัญและข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้ในการออกแบบลวดลายดอกลายครามแบบใหม่ได้ และยังเปรียบเทียบมุมมองและข้อมูลเชิงลึกของผู้ให้สัมภาษณ์ต่างๆ ในจีนและต่างประเทศเพื่อรับแรงบันดาลใจและความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้รับข้อมูลเชิงลึกและข้อมูลเพื่อสร้างลวดลายดอกไม้ลายครามแบบใหม่ๆ ข้อมูลเชิงลึกและข้อมูลเหล่านี้สามารถช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบลายคราม พัฒนาศักยภาพการวาดภาพลายครามของผู้วิจัย และยังให้แรงบันดาลใจและความคิดสร้างสรรค์สำหรับการออกแบบลวดลายดอกไม้ ทั้งนี้ยังสามารถใช้เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมเครื่องเคลือบลายครามและการสืบทอดวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ช่วยให้ผู้คนเข้าใจและชื่นชมความงามของเครื่องเคลือบลายครามมากขึ้น

ชุดผลงานเครื่องเคลือบลายครามที่สร้างสรรค์ลวดลายดอกไม้ใหม่

ศิลปะมาจากชีวิต ด้วยเหตุนี้ผลงานควรสะท้อนถึงประสบการณ์และความคิดในชีวิตของตนเอง ในการศึกษาครั้งนี้ มีการวิเคราะห์ผ่านลักษณะลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามจึงต่อเจี้ยนในราชวงศ์หมิง เพื่อให้ได้รับความเข้าใจและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

หลังจากการรวบรวมและสรุปข้อมูล ผู้วิจัยได้นำไปประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย โดยใช้วัตถุดิบสีครามในการวาดภาพเครื่องเคลือบดินเผาอย่างพิถีพิถันเพื่อสร้างชุดเครื่องเคลือบลายคราม โดยได้เลือกเลือกดอกไม้ 4 ชนิด ได้แก่ กล้วยไม้ฟาแลนนีออปซิส ดอกไอริส ดอกบัวสาย และดอกดาวกระจาย เป็นองค์ประกอบหลักที่มีชื่อว่า "ดอกไม้แสนน่ารัก" ใช้รูปแบบการแสดงออกแบบนามธรรมโดยเน้นรูปร่างและลักษณะเด่นของดอกไม้ผ่านการขยายรายละเอียดของดอกไม้ต่างๆ กล้วยไม้ฟาแลนนีออปซิสในภาษาดอกไม้หมายถึง การมาถึงของความสุข

ผลงานเหล่านี้ ผู้วิจัยได้ถ่ายทอดความรักที่มีต่อความงามของธรรมชาติและชีวิต ตลอดจนความรู้สึกสุนทรีย์ของผู้หญิง ผสมผสานองค์ประกอบเครื่องเคลือบลายครามโบราณเข้ากับบริบทของศิลปะสมัยใหม่ ผู้วิจัยต้องการถ่ายทอดความเคารพต่อมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แบบดั้งเดิมเครื่องเคลือบลายครามผ่านผลงานเหล่านี้ ขณะเดียวกันก็แสดงสุนทรียศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์อันเป็นเอกลักษณ์ในนวัตกรรมผลงานลวดลายดอกไม้ใหม่ในเครื่องเคลือบลายครามนี้สร้างขึ้นเพื่อแสดงความยกย่องต่อมรดกทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ รวมถึงถ่ายทอดการผสมผสานระหว่างประเพณีและความทันสมัยเข้าด้วยกัน แสดงออกถึงอารมณ์ส่วนตัวและแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียภาพผ่านภาษาศิลปะที่มีเอกลักษณ์

(1) แนวคิดของผลงาน : คำสำคัญของผลงานคือ ความงามของธรรมชาติ การสร้างสรรค์มีพื้นฐานมาจากความรักในธรรมชาติ และถ่ายทอดจิตวิญญาณแห่งความรักธรรมชาติ และชีวิตรักผ่านลวดลายดอกไม้

① ที่มาของแนวคิดผลงาน มาจากการสังเกตและการคิดถึงธรรมชาติของผู้วิจัย ดอกไม้ที่มีสีหลากหลาย บ่งบอกถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องและควมมีชีวิตชีวาอันไม่มีที่สิ้นสุด นำมาสู่แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและหัวข้อหลักชีวิตให้กับผู้วิจัย

② ความชื่นชอบลวดลายดอกไม้ก่อตัวเกิดขึ้นในผลงาน ซึ่งถ่ายทอดความชื่นชอบธรรมชาติและความโหยหาธรรมชาติของมนุษย์ มีเพียงการเติบโตอย่างต่อเนื่องเท่านั้นที่เราจะสามารถชื่นชมความงามของธรรมชาติได้

(2) กระบวนการสร้างสรรค์และเทคนิคฝีมืองานเครื่องเคลือบดินเผา : เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานคือ เทคนิคการแบ่งเส้นสีคราม

① ออกแบบและวาดแบบ: สังเกตลวดลายดอกไม้ เลือกลวดลายดอกไม้ เริ่มเขียนโครงร่าง ใช้เส้นวาดภาพต้นแบบ วางสัดส่วนของรูปภาพ จากโครงร่างดังกล่าว จึงออกแบบลวดลายดอกไม้ที่สมบูรณ์ครบชุด ตรวจสอบให้แน่ใจว่าลวดลายดอกไม้แต่ละชนิดไม่เพียงแต่สะท้อนถึงลักษณะเด่น แต่ยังสามารถนำภาพไปวาดบนเครื่องเคลือบลายครามได้อย่างกลมกลืนอีกด้วย นำลวดลายที่ออกแบบเรียบร้อยแล้วไปไว้บนกระดาษลอกลาย เป็นแบบพิมพ์เขียวเพื่อพิมพ์ภาพลงบนตัวเครื่องเคลือบดินเผาในภายหลัง

② การทำการกระดานเครื่องเคลือบดินเผา: เลือกดินเหนียวสีขาวคุณภาพสูงที่เหมาะสมสำหรับการทำเครื่องเคลือบดินเผา และปั้นดินเหนียวสีขาวให้เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมที่ต้องการด้วยมือหรือล้อหมุน ตากตัวดินเหนียวสีขาวที่ขึ้นรูปแล้วให้แห้งจนถึงกึ่งแห้ง และรอวาดลวดลาย รูปทรงกลม 4 แผ่น ขนาดยาว 35 ซม. กว้าง 35 ซม. และหนา 3 ซม.

③ การวาดลวดลายคราม : ใช้วัตถุบิสครามที่มีโคบอลต์ (วัสดุเม็ดสีน้ำเงินชนิดหนึ่ง) เพื่อวาดหรือพิมพ์ลวดลายดอกไม้ที่ออกแบบด้วยตนเองลงบนตัวดินเหนียวสีขาวกึ่งแห้ง หลังจากทีลวดลายที่วาดแห้งแล้ว ให้ทำการตัดแต่งและเพิ่มความชัดเจนในส่วนที่จำเป็นทั้งหมด สูตรวัตถุบิสครามที่แตกต่างกันและอุณหภูมิการเผาจะส่งผลต่อการแสดงออกของความเข้มของสีขั้นสุดท้าย ดังนั้นจึงต้องควบคุมกระบวนการผลิตอย่างเข้มงวด

④ การเคลือบ: เตรียมวัตถุเคลือบใสที่เหมาะสม ทาเคลือบอย่างสม่ำเสมอบนตัวเครื่องเคลือบดินเผาที่วาดลวดลายด้วยสีคราม ความสม่ำเสมอของการเคลือบจะส่งผลโดยตรงต่อความเงาและสีของเครื่องเคลือบดินเผา

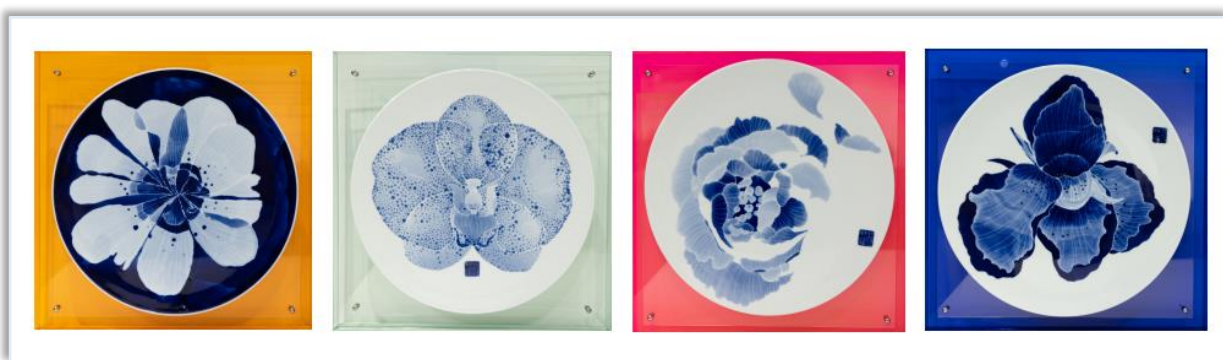
⑤ การเผาที่อุณหภูมิสูง: ใส่ตัวเครื่องเคลือบดินเผาที่เคลือบแล้วลงในเตาเผาที่มีอุณหภูมิสูง โดยอุณหภูมิปกติจะอยู่ที่ประมาณ 1300°C ขั้นตอนนี้เรียกว่า การเผาดิบ หลังจากการเผาขั้นต้น เครื่องเคลือบลายครามจะต้องนำไปเผาอุณหภูมิสูงขึ้นเพื่อละลายเคลือบ และปล่อยให้โคบอลต์ในวัตถุบิสครามที่อยู่ใต้การ

เคลือบออกสี ซึ่งอุณหภูมิและบรรยากาศมีผลกระทบอย่างมากต่อเจดสีคราม รวมถึงความอบอุ่นและความเย็นของสีน้ำเงินที่ส่งผลอย่างมาก ดังนั้นจึงต้องการการควบคุมที่แม่นยำ

⑥ การทำความเย็นและการตรวจสอบ: ทำให้เครื่องเคลือบดินเผาที่เผาเรียบร้อยแล้วอุณหภูมิ ลดลงตามธรรมชาติจนถึงอุณหภูมิห้อง ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จเพื่อดูสี ความชัดเจนของลวดลาย และตำหนิใดๆ หรือไม่ หากมีจำเป็น ให้ขัดและทำความสะอาดเครื่องเคลือบลายครามเพื่อขจัดฝุ่นจากเตาเผา หรือสิ่งเจือปนอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเผา

กระบวนการสร้างสรรค์ทั้งหมดต้องอาศัยความเชี่ยวชาญในงานฝีมือเครื่องเคลือบลายคราม เทคนิคการวาดภาพ และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับศิลปะดอกไม้ รวมถึงความซาบซึ้งในสุนทรียของศิลปิน ในงานศิลปะร่วมสมัย

(3) ภาพผลงานที่จัดแสดงจริง :

รูปที่ 5 ภาพผลงานที่จัดแสดงจริง (Linyao Cheng, 2023)

(3) ผลงานร่วมจัดแสดงในนิทรรศการ :

ผลงานเครื่องเคลือบลายคราม “ดอกไม้แสนน่ารัก” ของผู้วิจัย Cheng Linyao ได้เข้าร่วมใน นิทรรศการ "Mutual Learning and Common Prosperity" ระหว่างวันที่ 18-22 ตุลาคม ค.ศ.2023 ที่ ศูนย์แสดงเครื่องเคลือบดินเผานานาชาติ เมืองจินเต๋อเจิ้น

รูปที่ 7 บรรยากาศในนิทรรศการ (Linyao Cheng, 2023)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้คือ : (1) เพื่อวิจัยทักษะการวาดดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้น สมัยราชวงศ์หมิง (2) เพื่อวิจัยลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามสมัยราชวงศ์หมิง (3) เพื่อสร้างสรรค์ลวดลายดอกไม้ใหม่ของเครื่องเคลือบลายครามและผลงานเครื่องเคลือบลายครามใหม่ งานวิจัยนี้ผ่านวิธีการวิเคราะห์วรรณกรรมและวิธีการตรวจสอบภาคสนาม ได้ผลสรุปดังนี้ : (1) เทคนิคการวาดภาพดอกไม้หลักของเครื่องเคลือบลายครามจิ้งเต๋อเจิ้นในสมัยราชวงศ์หมิง ได้แก่ การวาดเส้น การแบ่งเส้น จุด การเก็บลำต้น และการปล่อยว่าง ซึ่งทฤษฎีเหล่านี้ช่วยให้ผู้วิจัยมีกรอบการทำงานที่มี

เหมาะสม และให้ข้อมูลอ้างอิงที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมนำไปประยุกต์ใช้ (2) ลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามสีจิ้งเต๋อเงินในสมัยราชวงศ์หมิงมีลักษณะเฉพาะที่เป็นธรรมชาติซึ่งสะท้อนถึงรูปแบบธรรมชาติของดอกไม้อย่างแท้จริง เค้โคร่งลวดลายให้ความสำคัญกับความสมดุลและความกลมกลืนกัน ลวดลายดอกไม้เต็มไปด้วยความหมายที่หลากหลาย สะท้อนถึงค่านิยมและความเชื่อทางวัฒนธรรมของคนสมัยนั้น (3) ผสมผสานระหว่างศิลปะเครื่องเคลือบลายครามแบบดั้งเดิมเข้ากับศิลปะสมัยใหม่ ตอนที่ออกแบบลวดลายเครื่องเคลือบลายครามแบบใหม่ ให้น้องประกอบดอกไม้แบบดั้งเดิมผสมผสานกับสุนทรียภาพสมัยใหม่ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานลวดลายดอกไม้ใหม่ของเครื่องเคลือบลายคราม

ผลการวิจัยพบว่า : ทักษะการวาดลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามในเมืองจิ้งเต๋อเงิน สมัยราชวงศ์หมิงมีคุณค่าทางศิลปะอันลึกซึ้งและอัตลักษณ์ด้านสุนทรียภาพอันเป็นเอกลักษณ์ การใช้ทักษะเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้ลวดลายดอกไม้เสมือนจริงมากขึ้น และยังเพิ่มอัตลักษณ์ทางศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์ให้กับผลงานลวดลายดอกไม้เครื่องเคลือบลายครามสมัยราชวงศ์หมิง และในขณะเดียวกัน ยังเป็นแหล่งอ้างอิงและแรงบันดาลใจสำหรับศิลปินร่วมสมัยในการสร้างสรรค์ผลงานลวดลายดอกไม้แบบใหม่ในเครื่องเคลือบลายคราม ผ่านการผสมผสานระหว่างแบบดั้งเดิมและสมัยใหม่ เราสามารถเสริมสร้างพลังและความมีชีวิตชีวาให้กับศิลปะเครื่องเคลือบลายคราม เพื่อสืบทอดและส่งเสริมวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของชนชาติจีน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยนี้

(1) วิจัยอัตลักษณ์และความหมายของลวดลายดอกไม้ในเครื่องเคลือบลายคราม สมัยราชวงศ์หมิงสามารถทำการเปรียบเทียบและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบต่อลวดลายดอกไม้ของเครื่องเคลือบลายครามในแต่ละประเภทและแต่ละยุคสมัย เพื่อเข้าใจแก่นแท้ของศิลปะเครื่องเคลือบลายครามได้ดียิ่งขึ้น เพื่อนำมาเป็นทฤษฎีเชิงลึกสำหรับนวัตกรรมของศิลปะเครื่องเคลือบลายครามร่วมสมัย

(2) สนับสนุนศิลปินและนักออกแบบให้สำรวจและออกแบบผลงานลวดลายดอกไม้บนเครื่องเคลือบลายครามต่อไป โดยสามารถผสมผสานกับแนวคิดสุนทรียศาสตร์ของสมัยใหม่และองค์ประกอบศิลปะเครื่องเคลือบลายครามแบบดั้งเดิม ดำเนินการออกแบบเชิงนวัตกรรมอย่างกระตือรือร้น เพื่อส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนางานศิลปะเครื่องลายครามให้ทันสมัย เพื่อเติมพลังและสร้างความมีชีวิตชีวาใหม่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

(1) การวิจัยในขั้นต่อไปสามารถสำรวจแนวคิดการออกแบบเชิงสร้างสรรค์และวิธีการทางเทคนิคได้มากขึ้น และลงพื้นที่ฐานที่รักษาแก่นแท้ของเครื่องเคลือบลายครามแบบดั้งเดิม จะสามารถเสริมสร้างองค์ประกอบสุนทรียภาพสมัยใหม่ให้มากขึ้นได้อย่างไร ตลอดจนทะลุโหมดการผลิตแบบดั้งเดิม เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเครื่องลายครามที่ทันสมัยและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมากขึ้น

(2) ดำเนินการตรวจสอบและวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการของตลาดสำหรับงานศิลปะเครื่องเคลือบลายครามและแนวโน้มด้านสุนทรียภาพของผู้บริโภค ตลอดจนวิเคราะห์การพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบลายครามร่วมสมัย โดยเริ่มต้นจากแง่มุมของความต้องการของตลาด ความชอบของผู้บริโภค กลุ่มเป้าหมายของงานศิลปะ และมุมอื่น ๆ ให้คำแนะนำและการสนับสนุนแก่การสืบทอดและการสร้างสรรค์งานศิลปะเครื่องเคลือบลายครามที่เป็นมรดกอันมีค่ามากขึ้น เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและความเจริญรุ่งเรืองของงานศิลปะเครื่องเคลือบลายคราม

เอกสารอ้างอิง

- Chen Ningliang. (2021). On the Craftsmanship Beauty of Jingdezhen Blue and White Porcelain Decorative Art. *Jingdezhen Ceramics*. (04), 22-24.
- Chen Yingjun. (2020). Viewing Chinese Traditional Values from Ceramic Patterns—Taking Ming Dynasty Blue and White Porcelain as an Example. *China Ceramic Industry*. (04), 71-73.
- Cheng Honglin. (2021). A Brief Analysis of the Development Status of Jingdezhen Blue and White Porcelain. *Ceramics Research*. (03), 118-120.
- Fan Shuangmei. (2010). A Brief Discussion on the Craft Techniques of Blue and White Porcelain Fencai. *Ceramics Research*. (02), 69-70.
- Han Jiang. (2020). Analysis of the Inheritance and Innovation of Jingdezhen Blue and White Porcelain Craftsmanship. *Cultural Relic Identification and Appreciation* (19), 122-123.
- He Hongjia. (2023). Research on the Characteristics of Ming Xuande Blue and White Porcelain. *Ceramics Research*. (03), 150-152.
- Li Wei. (2015). Artistic Characteristics of Early Ming Dynasty Folk Kiln Blue and White Porcelain. *Cultural Relic Identification and Appreciation*. (02), 56-59.
- Liu Daoguang. (2014). Attempts on Jingdezhen 'Blue and White' Creativity and Techniques. *Creativity and Design*. (04), 80-83.
- Liu Zuying. (2023). A Brief Discussion on the Aesthetic Features and Innovative Application of Blue and White Porcelain. *Ceramic Science and Art*. (09), 22-23.
- Liu Shiyun. (1999). The Origin and Development of Blue and White Porcelain. *Ceramics Research*. (03), 47-51.
- Wang Yi & Shen Ling. (2018). The Pattern Types and Artistic Characteristics of Blue and White Porcelain During the Ming and Qing Dynasties. *Popular Literature and Art*. (20), 66.
- Wu Liang. (2020). On the Artistic Charm of Jingdezhen Blue and White Porcelain. *Ceramics Research*. (06), 59-61.
- Zhang Baoqing & Zheng Xiang. (2023). Research on the Transformation and New Aesthetic Trends of Contemporary Blue and White Porcelain Painting. *China Ceramics*. (10), 124-128.